

Sceptis over aanwijzen verrader van Anne Frank

L. Vogelaar 17 januari 2022 11:54

Onderzoekers beweren dat de Joodse notaris Arnold van den Bergh de schuilplaats van onderduikster Anne Frank aan de nazi's heeft verraden. Historici noemen het bewijs hiervoor echter dun. beeld Anne Frank Museum

GESCHIEDENIS

Jarenlang is er gezocht naar de verrader van Anne Frank, maar de conclusie stuit op sceptische reacties.

Het 15-jarige Joodse meisje en haar medeonderduikers zijn in 1944 verraden door de Joodse notaris Arnold van den Bergh. Dat stelt althans een team dat er sinds 2017 onderzoek naar deed. Zekerheid is er nog steeds niet, maar de onderzoekers denken minstens 85 procent waarschijnlijkheid te hebben. Hun conclusie staat in het boek "Het verraad van Anne Frank" van de Canadese schrijfster Rosemary Sullivan, dat deze maandag verscheen.

„Het bewijs is uiterst dun”, zegt historicus dr. Erik Somers van het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies in Amsterdam. „De onderzoekers zijn van te veel aannames uitgegaan. Ze wilden graag op deze persoon uitkomen, want een afschrift van een briefje is hun enige houvast. Dat is uitgangspunt voor de verdere zoektocht geweest. Dat het om een anoniem briefje gaat, is ook niet sterk.”

Het onderzoeksteam stelt dat de Joodse Raad in Amsterdam, waarvan Van den Bergh deel uitmaakte, over lijsten van onderduikadressen beschikte en dat Van den Bergh daardoor ook het

RD.nl in uw mailbox?

Vul uw e-mailadres in

Voornaam Tuss

Achternaam

Inschrijven

adres aan de Prinsengracht wist. „Wij hebben geen enkele aanwijzing voor het bestaan van deze lijsten gevonden”, zegt Somers echter.

De historische context in het onderzoek en de interpretatie van de gegevens noemt hij „op z'n minst dun.” „Het is ook een heel Amerikaans onderzoek: wat hitsiger dan wij het zouden doen. Met grote stelligheid wordt nu de naam van Van den Bergh genoemd. Men spreekt echter van 85 procent waarschijnlijkheid. Dan zou je terughoudend moeten zijn met het aanwijzen van een dader.”

Het onderzoek is het grootste dat ooit naar de ontdekking van de acht onderduikers is uitgevoerd. „Het is ongekend hoeveel tijd, energie en geld erin gestoken is. Alle bronnen zijn bekeken. De uitkomst versterkt echter alleen wat we al wisten: dat het lastig te bewijzen is en dat het definitieve antwoord er waarschijnlijk nooit komt.”

„Het is onethisch iemand te veroordelen als er niet 100 procent zekerheid is”, reageert ook opperrabbin Jacobs. „Het Jodendom gaat ervan uit dat je beter een schuldige ongestraft kunt laten rondlopen dan een onschuldige ten onrechte veroordelen.”

Jacobs heeft ook vraagtekens bij het onderzoek zelf. „Wat is het nut hiervan? Hier is veel geld in geïnvesteerd, maar wat wil men bereiken? Als we een moordenaar kunnen veroordelen, is dat goed, maar dan moet er volstrekte duidelijkheid zijn. De beschuldigde man leeft echter niet meer. Wellicht heeft hij nog familie; ook gezellig voor die mensen dat dit nu in de publiciteit komt.”

Dat een Joodse notaris wordt beschuldigd, is volgens Jacobs alleen maar negatief. „Dit werkt antisemitisme in de hand; kijk eens wat de Joden elkaar aandeden. Natuurlijk kan dat gebeurd zijn; er zijn altijd mensen die hun leven proberen te redden ten koste van anderen.”

Blijvende aandacht voor het leven van Anne Frank juicht de opperrabbin toe. „Educatie is belangrijk, om te laten zien: Dit mag nooit meer gebeuren. Daarbij moeten we het beeld vermijden dat de Duitsers de schurken en de Nederlanders de redders waren. Met Polen had Nederland het hoogste percentage Joden dat vermoord is.”

GESCHIEDENIS 17 januari 2022 11:52

Meerdereren beschuldigd van verraad, maar bewijs was er nooit

Zijn dagboekschrijfster Anne Frank en de zeven andere onderduikers in het Achterhuis aan de Amsterdamse Prinsengracht ontdekt? Of zijn ze verraden?...